

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5216/2538

นาย พุฒ เนียม พิ้ง ผู้ร้อง นาย วิเชียร กลิ่นสุคนธ์ กับพวก ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.วิ.พ. มาตรา 1, ป.วิ.พ. มาตรา 131, ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.วิ.พ. มาตรา 149, ป.วิ.พ. มาตรา 151, ป.วิ.พ. มาตรา 161, ป.วิ.พ. มาตรา 188

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องเป็นทั้งคู่ความในคดีก่อนและคู่ความในคดีนี้ประเด็นในคดีก่อนและในคดีนี้เป็นอย่างเดียวกัน คือ ผู้ร้องครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจนได้กรรมสิทธิ์หรือไม่ เหตุที่อาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยในคดีก่อนคือฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงอย่างเจ้าของ และฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของที่ดินติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี 2508 จนถึงวันที่ยื่นคำร้องขอในคดีก่อนคือวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้ว่าครอบครองปรปักษ์ตั้งแต่ปี 2518 จนถึงวันยื่นคำร้องขอคดีนี้คือวันที่ 25 มิถุนายน 2533 เป็นเวลาเกิน 10 ปี แล้ว จึงเป็นการอาศัยเหตุแห่งการวินิจฉัยเดียวกันคำร้องขอในคดีนี้จึงเป็นการฟ้องซ้ำ แม้ในคดีก่อนมีแต่ผู้ร้องฝ่ายเดียว ไม่มีผู้คัดค้านก็ตามผู้ร้องก็เป็นคู่ความตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1(11) เมื่อผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกับคู่ความในคดีก่อน คดีของผู้ร้องจึงเป็นการฟ้องซ้ำได้ การที่ผู้ร้องอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ว่า ผู้ร้องเป็นผู้ขอติดตั้งน้ำประปา ไฟฟ้า และเสียบางบ่อที่ในนามของผู้ร้อง ซึ่งบางส่วนเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหลังจากศาลยกคำร้องขอในคดีก่อน แต่เกิดขึ้นยังไม่ถึง 10 ปี ก็เป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในเหตุที่ศาลชั้นต้นอาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยยกคำร้องขอนั้นเอง ผู้ร้องจะนำข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่มารวมกับข้อเท็จจริงเดิมเพื่อให้เห็นว่าครอบครองปรปักษ์ครบ 10 ปีแล้วไม่ได้ ในกรณีที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีโดยทำเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่ง กฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจศาลในการสั่งคืนค่าฤชาธรรมเนียมแก่ผู้ร้องได้

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า บิดามารดาผู้ร้องเช่าที่ดินโฉนดเลขที่ 1454 และเลขที่ 1758 ใช้ทำนาและทำสวนตั้งแต่ปี 2485 จนกระทั่งปี 2509 ต่อมาประมาณปี 32518 บิดามารดาผู้ร้องมอบที่ดินดังกล่าวให้ผู้ร้องเช่าครอบครองทำคันดินขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลุกบัว ปลุกมะพร้าว และไม้ยืนต้นอื่น ๆ ปี 2519 ผู้ร้องปลูกบ้านอยู่อาศัยลงบนที่ดินนี้ขอเลขบ้านขนานน้ำประปา ไฟฟ้าใช้ในนามของผู้ร้อง และเสียบางบ่อที่ด้วย ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาเกิน 10 ปี ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ขอให้มีคำสั่งว่าผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งสองแปลง ผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านที่ 1 ซื้อที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจากนาย จำรัสและนางชุ่มผู้คัดค้านที่ 1 เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงตลอดมาเป็นเวลากว่า 30 ปี แล้วโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของแต่ยังมิได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเป็นของผู้คัดค้านที่ 1 และผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้ให้บิดามารดาผู้ร้องเช่าที่ดินพิพาทเพียงบางส่วน ขณะนี้กำลังฟ้องขับไล่ผู้ร้องออกจากที่ดินพิพาททั้งสอง

แปลง และผู้คัดค้านที่ 1 ร้องขอต่อศาลขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยการครอบครองปรปักษ์ ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ขอให้ยกคำร้องขอ ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิการเช่าของบิดาผู้ร้องและไม่เคยแจ้งเปลี่ยนแปลงเจตนาการครอบครองที่ดินพิพาทดังกล่าวให้ผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 หรือบิดามารดาผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ทราบ ผู้ร้องจึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทดังกล่าว ขอให้ยกคำร้องขอ ผู้คัดค้านที่ 4 ยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องเข้าครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของที่ดินและเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 1 ต่างก็กล่าวอ้างว่าได้ครอบครองปรปักษ์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงในเวลาเดียวกันขอให้ยกคำร้องขอระหว่างพิจารณา ผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้นว่า คดีผู้ร้องเป็นการร้องหรือฟ้องซ้ำหรือไม่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นทั้งคู่ความในคดีก่อนและคู่ความในคดีนี้ ประเด็นในคดีก่อนและในคดีนี้เป็นอย่างเดียวกันคือ ผู้ร้องครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจนได้กรรมสิทธิ์หรือไม่ เหตุที่อาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยในคดีก่อนคือฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินทั้งสองแปลงอย่างเจ้าของ และฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปี ซึ่งหมายความว่าฟังไม่ได้ว่าการครอบครองของผู้ร้องตั้งแต่ปี 2508 จนถึงวันที่ยื่นคำร้องขอในคดีก่อนคือวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 เป็นการครอบครองปรปักษ์ ดังนั้นการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้ว่าครอบครองปรปักษ์ตั้งแต่ปี 2518 จนถึงวันยื่นคำร้องขอคดีนี้คือวันที่ 25 มิถุนายน 2533 เป็นเวลาเกิน 10 ปีแล้ว จึงเป็นการอาศัยเหตุแห่งการวินิจฉัยเดียวกัน การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอในคดีนี้จึงเป็นการฟ้องซ้ำกับคดีแพ่งของศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1(11)คู่ความหมายความว่า บุคคลผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาลดังนี้เมื่อผู้ร้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอต่อศาล ผู้ร้องก็คือคู่ความนั่นเอง และเมื่อผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกันในคดีก่อนคดีของผู้ร้องจึงเป็นการฟ้องซ้ำได้ หากจำต้องมีผู้คัดค้านในคดีก่อนจึงจะเป็นการฟ้องซ้ำได้ไม่ เหตุที่ศาลชั้นต้นอาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยยกคำร้องขอในคดีก่อนคือ ฟังไม่ได้ว่าการครอบครองที่ดินพิพาททั้งสองแปลงของผู้ร้องตั้งแต่ปี 2508 ถึงวันที่ยื่นคำร้องขอในคดีแรกคือวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 เป็นการครอบครองโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา 10 ปีการขอติดตั้งน้ำประปา ไฟฟ้า และเสียภาษีบำรุงท้องที่ในนามของผู้ร้อง ก็เป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในเหตุที่ศาลชั้นต้นอาศัยเป็นหลักแห่งการวินิจฉัยยกคำร้องขอนั่นเองส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่าเป็นข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นหลังจากศาลยกคำร้องขอในคดีก่อน ก็เป็นข้อเท็จจริงซึ่งเกิดขึ้นไม่ถึง 10 ปี แต่ผู้ร้องนำมารวมกับข้อเท็จจริงเดิมเพื่อให้เห็นว่าครอบครองปรปักษ์ครอบครองครบ 10 ปีแล้ว จึงเป็นการอ้างเหตุเดิมนั่นเอง ในกรณีที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีโดยทำเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นคดีนี้ กฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจศาลในการสั่งคืนค่าฤชาธรรมเนียมแก่ผู้ร้องได้พิพากษายืน

องค์คณะ

สมพล สัตยาอภิธาน · ไพศาล รามชากร · อร่าม หุตางกูร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5216/2538>